

tíðindablaðið

sósíalúrin

Postsmoga 76.
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f sósíalúrin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bláðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sósíalúrin. Prent: p/f pressan 1981

Røktarheimið

oddagrein

SUM KUNNUGT er nú heilt væl á leið komið við røktarheimsbyggingini í Eysturoy og í Klaksvík. Hetta er ein gongd, sum Javnaðarflokkurin meira enn nakar annar flokkur hevur stríðst fyri og tí fegnast vit um, at hesi mál verða loyst um ikki so langa tíð.

EFTIR STENDUR tann stóri og óloysti spurningurin um nýtt røktarheim í Tórshavn og í Sandoy.

RØKTARHEIMIÐ í Tórshavn er nú so átrokandi, at sjálvst teir borgarlígu eru farnir at varnast hetta mál, ja, sjálvst Dagblaðið sum hatar sósíalmál, er farið at skriva um røktarheim í Havn uttan at klikkja niður á almannamálina og uttan at nevna ministerin fyri keyp av javnaðarátakvøðum varð ein av okkara landsstýrismonnum eyknevndur, tá hann royndi at stríðast fyri røktarheimi í Havn.

JAVNAÐARFLOKKURIN hevur á tingi reist málið. Flokkurin visti á, hvussu hetta mál kundi loysast

her og nú, so vit kundu sleppa frá at biða eftir tí upprunaligu raðfylgjunum, eini raðfylgju, sum ikki hevði givið okkum nakað røktarheim í Havn fyrr enn 1994/95.

HETTA MÁL varð beint í sósíalu nevnd lögtingsins. Formaðurin í hesari nevnd er tingformaðurin Jógvann Sundstein, og hevur hann higartil gjørt alt fyri at draga hetta mál út. Hóast málið hevur ligið í hesi nevnd nú í mánaðir, hóast hetta mál er greitt frá Havnar kommunu, har formaðurin í sósíalu nevnd saman við starvsfólki á býráðnum hevur gjørt eitt risaárið fyri at greiða málið, hevur tingformaðurin ikki kunna bekvemma seg til at fáa málið avgreitt.

VIT FARA at átala hetta drál og vit fara at átala, at røktarheimið í Havn er gjørt til gissul í tí dagliga samgonguklandrinum. Vit fara at átala, at fólkaflokkurin nýttir gomul og álvarsliga brekað fólk í Suðurstreymsmoy sum kastiblokkur í tí ódámliga leiki, sum borgarlígu flokkarnir í Tinganesi hava spælt og framvegis ætla at spæla.

VIT KREVJA, at tingformaðurin avgreiðir málið nú uttan meira dvøl, og leggur málið fyri tingið, so vit fáa at vita, um røktarheimi verður bygt nú ella ikki.

Rentulækking og fall í dollara-virði kemur donsku stjórnini væl við

I eini frágreiðing frá OECD fyri stuttum verður sagt hvussu tey ymsu londini stóðu seg figgarliga aftan á oljuprisirnir hækkaðu so ótrúliga nógv. Meðan Noreg og Bretland, sum oljuútflutara-lond, böttu munandi búskaparstøður teirra, so høvdu flestu av hinum londunum búskaparliga afturgongd.

Tó vóru tvey undantøk teirra millum sum keypa alla olju uttanifrá, nevnlíga Japan og Eysturriki. Eysturriki hevur havt

síðan lógir, sum sýna, at sósíal-demokratiska meirilustjórnið so at siga síðani krigslok.

Men hesi bæði londini eru samstundis tey einastu sum böttu munandi um figgarstøðuna og samstundis tey lond, sum hava minsta arbeiðsloysi.

Figgjargongdin í sjeyti-árunum var sum heild tyngd av munandi rávøru- og orkuprísahækkingum.

Henda veruleika hevur okkara samfelag ikki minst kent sviðan av. Ikki minst við hækking av

brennievnum.

Men vit hava eisini haft fyrirminni á tann hátt at dollarkursurin ávirkar fiskaprisin.

Eftir stuttari tíð er stóðan nú at kalla hin ovugta. Nú vikkur amerikanski dollarin og fer hetta at vera lagið frameftir, fer tað at raka okkara útflutning. Og tað vil siga at fiskaprisurin á dollarmarknaðinum fellur.

Grundin til hetta kemst av at USA ikki reidiliga er fært fyri at kappast við

Viðmerking til pristalsmálið

Olaf Olsen fer lætt um sannleikan

Tað er harmiligt at lesa ta viðmerking, ið fyrrv. landsstýrismaður Fólka-floksins, Olaf Olsen, hevði til pristalsmálið.

Sum kunnugt eru fleiri hættir at fara lætt um sannleikan. At hann í sinum viðmerkingum sigur beinleiðis ósett, ella vil billa fólk inn, at viðmerkingarnar í Sósíalunum vóru heilt burtur við, krevja bæði átal og viðmerking.

Viðmerkingarnar í Sósíalunum um, at lønsmóttakararnir missa 6000 kr. um árið, eru alt ov bjartskýddar; tað veruliga talið, sum fakfeløgini eisini hava vist á í skrivinum til tingið, er nógv hægri. Missurin, ið hevði sína byrjan við broytingini av pristalskipanini 1. januar 1980, hevur saman við teimum báðum toll-

hækkingunum, ið verið hava í hesum 3 ára skeiði, og sum við lóg er hildin uttanfyri skipanina, havt tað avleiðing, at verka-fólkið missir uml. 6 kr. um tíman.

Hetta er ein óreingiligur veruleiki, Olaf Olsen. Vit eru fleiri innan føroysku fakfelagsrørsluna, ið royndu at fylgja so frægt við í skúlanum, at vit í dag eru færr fyri at rokna okkum fram til, at hetta gevur ein miss uppá uml. 12.000 kr. um árið pr. 1. januar 1983.

Hesi tøl hevði Olaf Olsen óivað eisini kunna fingið til vega, um hann hevði lagt í at spurt Hagdeildina; men tað er kanska annar vilji, ið drivir verkið?

Nú er ætlanin við uppskotinum, enn einaferð at seta pristalið aftur til 100,

frá 1. januar 1983 at rokna, og at úthola skipanina einaferð afturat, soleiðis at avleiðingin í roynd og veru gevur tað úrslit, at verka-fólkið bert fær 1/3 av tí upprunaligu pristals-skipanini frá 1975.

Úrslitið av hesum verður í stuttum, at afturat teimum 12.000 kr. um árið, ið higartil verða «tiknar», ber til at siga, at hvørja ferð pristalið fer upp við eini dyrtíðarviðbót, tekur broytingin, um hon kemur í gildi, 832 kr. afturat, eisini um árið.

Ti er avgjört neyðugt, at figgarnevndin lurtar eftir áheitanini frá fakfeløgnum um pristalið og tekur fund við tey um málið.

John í Sjúrdagardi
fakfelagsform.

Gustav Vasa købt af idealistisk - samfunds eller private årsager?

På foranledning af enkelt personer samt et «folkekrav og det tavse flertals» ønske om at købe et turist-skib, blev der vedtaget af alle parter i lagtinget, at det offentlige, nemlig skattekassen, skulle medvirke i købet af skibet Gustav Vasa. Landskassen tegner aktier samsvarende til 20% af aktiekapitalen, samt garanterer for et vist beløb af lånet m.v.

En idealistisk tanke og nogle politikeres ønske om blevet til virkelighed, til glæde for nogen og til gavn for hvem?

Umiddelbart kunne man vel være glad for købet af Gustav Vasa, da man som skatteyder er blevet med-ejer. Og man vil naturlig-

stille sig det spørgsmål, hvilken gavn vil samfundet så få, er det økonomisk forsvarligt o.s.v.?

Som der er blevet sagt, vil skibet skaffe nogle arbejdspladser.

Hvor mange og hvor længe er noget helt andet. Med henvisning til de betingelser skib skal sejle under.

Den økonomiske side af sagen har offentligheden kun hørt lidt til. Man vil jo nok spørge, om det er rentabelt?

Man har brugt nogle tal til sammenligning fra tiden med Smyril, og ud fra disse fået et skøn, som man har ment kunne bruges som grundlag for igangsættelsen af

sejladser med Gustav Vasa.

Om sejladser med Gustav Vasa vil få nogen direkte gavnlig samfunds-økonomisk betydning er ikke realistisk at tro, og vil næppe blive den sunde forretning, som de private initiativtagere havde håbet på.

Der der ingen, som får gavn af købet af Gustav Vasa? — jo mellemhandlaren ved købet-salget af Gustav Vasa han kan have sine millioner, som han får i provision, og med rette kalde sig kapitalist med hjælp fra det færøske lagting og landsstyre, og målet for ham er nået.

Henning Christensen

europæiske marknaðin og er hetta aftur ein avleiðing av tí høg-rentupolitikki, sum Reagan-stjórnin hevur ført.

Og hesin politikkur hevur reiðiliga givið bakkest fyri amerikonsku handilsjavnvágina við tí til fylgju, at amerikanski dollarin fellur.

Hjá okkum er nú spurningurin um fallandi dollarkursur og fallandi orkuprísir sum heild er nakar fyrimunur.

Hesar uttanifrá komandi orsökir bota sjálv-sagt munandi um valuta-støðuna í Danmark, men tað er tó eingin loyna at

niðurskurðirnir sum ríkisstjórnin hevur fram fer at víkna um støðuna hjá teimum arbeiðsleysu og við verri vønum fyri tey sum noyðast at styðja seg til socialar veitingar — tí nú vera fleiri ferd út í arbeiðsloysi.

Hartil fer ein væntulig virðisøkning av krónuni donsku at kunna gerast eitt tveggjað svorð fyri útflutningsidnaðin, tí kappingarførið fer at gerast verri.

Danmark hevur ein idnað, sum fyri meira enn meginpartin framleiðir til útflutningsmarknaðin og ein virðisøkning av donsku krónuni kemur hesum

idnaði sera illa við.

Teir klóku eru minni enn so samdrí og dag heldur enn áður um framtíðarvænirnar og um hvørjar leiðir eru tær røttu til at bjarga samfelagnum burturúr búskaparligu tvørleikunum.

Men tað er av stórum týðningi at mestmøgulig kunnu fáa eitt arbeiði, og úrslitið er ikki gott eftir stjórnskriftið, og við tí politikki sum í dag verður førdur.

Men eitt er heilt vist, altjóða rentulækkingin og fallið á oljuprisinum kemur donsku stjórnini sera væl við.

J. Lindenskov